

మకమందరం గజశాంగలం

అవసరాలరామకృష్ణశాస్త్రి

‘అమ్మలూ! ఏమేవ్ చిన్నమ్మలూ!’

పట్టణంలో కనుకలోంచి కొట్టినట్టు లేచి కూచుంది తాయారు. ఆస్యాయమైన ఆ పిలుపుకి ఆమె గుండె దడదడలాడింది. ఏ నాలుగింటికీ తెల్లారుయూమున లేస్తే మళ్ళీ రాత్రి పదకొండు గంటలదాకా ఆమెకి క్షణ తీరిక ఉండదు. అలాంటిది ఎప్పుడూ లేంది ఆ రోజు మధ్యాహ్నం అత్తగారూ మావగారూ పక్క వీధిలో భాగవతం చెప్పించడం మొదలెట్టేటట, వెళ్లేరు.

శ్రీవారు మేటనీకి దయచేశారు. పిల్లలు అప్పుడే అన్నాయి తివి మళ్ళీ స్కూలికి వెళ్ళిపోయారు. మీ నా తి పొమ్మదురై పలకరించే వేళకగావి తిరిగి రారు. బట్టలు ఆరెయ్యడం అయిపోయింది. కూర తరుగుదామా అంటే రాత్రికి ఏం పండడమో అత్తగారు పురమాయించి వెళ్ళలేదు మరి. ఊరికే కూర్చోడం అలవాటు లేని తాయారుకి పోసి బియ్యమైనా దాగుచేసుకుందామా అనిపించింది. ఇలా నాడుగు రాళ్ళు వీరిందో లేదో ఇంట్లో వడి చప్పుడూ లేక కాబోళ. ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చి వడ్డాయో సెట్లు సెట్లు కువికిపాట్లు.... 'తలుపు తీస్తావా, ఇక్కణ్ణుంచి ఇలాగే వెళ్ళిపోమన్నావా చిన్నమ్మలూ!' ఒక్కంతా పులకరి: వజ్రేస్తున్న ఆ పలకరింపు ఎవరిదా అని చూస్తూ తాయారు లేచి వెలబడింది. కదలిక అంటూ ఏనాడో మరచిపోయినా కడగంటా ఎండిపోని కాసారంలా తయారయింది తన మనసు. అందులోకి మళ్ళీ ఎవరో రాయి విసిరేరు. తన ఆత్మీయులు, తన పుట్టింటివారు మాత్రమే పిలిచే, సూటిగా గుండెలకు తాకే నీడుపు ఆది. అయిపోయిందనుకున్న జీవనచూడుకొచ్చి అలలు అలలుగా మళ్ళీ లేపేందుకు ఎవరు. ఎవరో చూరు?

ఆ పిలిచినావిది కిటకిటాల తలుపు లోంచి న్నవ్వుగా కనిపిస్తూనే ఉంది. ఎవరో చెద్రావిడ. వెలసిపోయిన వెట్లు పీరా, నెరిసిపోయిన జుట్టు ముచి, పీటి

మాటకేం. ఆ ముఖ కవళికలు వలిలించి చూస్తే ఎంతాలోచించినా ఎవరో జ్ఞాపకం రాలేదు తాయారుకి. ఎవరైతేనేం. తనకి కావలసిన మనిషి. వీటి తలుపు తీసి, ముసిలావిడ చేతిలో జిప్సేజ్ అందుకుంది. 'రండి....లోపలికొచ్చి కూచోండి.'

'ఉహూః, నేను అనుకున్నంతా అయిందన్నమాట. కాటికి కాళ్ళు జాపుకు కూర్చున్నదాన్ని, కాస్త మజ్జులేస్తే కళ్ళు తనపడవు. అలాంటిది నేనే గుర్తువచ్చేను గాని ఇంకా వయస్సులో ఉన్నదావిని నువ్వే అనవాలు కట్టలేకపోయావన్న మాట.... ఈ కాలపు మనుషులు ఏం మనుషులర్రా! అయితే నేనెవరో నీకింకా విజంగా బోధపడనే లేదటే చిన్నమ్మలూ!'

ముసిలావిడ ప్రక్కకి తాయారు అడ్డంగా తలాడిస్తూ జవాబిచ్చింది.

'పోసి నీకు మారుక్కిణమ్మ కక్కె గుర్తుందా?'

లేకేం. తాయారు కల్లికి పినకల్లి కూతురు అవిడ. ఆ మాటే చెప్పింది.

'ఆ రుక్మిణమ్మకి స్వయంగా పిన్నల్ల గార్ని.... పోసి ఇంకోలా చెబితే నీకు తెలుస్తుందేమో మీ సీతారాం మావమ్మ రెండో బావమరిచి లేదూ.... అచికి....'

తాయారుకి ముసిలావిడ ఎలా బంధువో తెలుసుకోవాలని ఏంలేదు. పుట్టిటివారికి తనకీ ఏనాడో బంధుత్వాలు పుడుక్కున తెలిపిపోయాయి. నా అన్న మనిషి

ఇన్నాళ్ళకి మళ్ళీ తన గడవ తొక్కింది. ఏదో ఒకటి అవకుండా పనికిట్టుకుని ఎందుకొచ్చి పలకరిస్తారు మనుషులు.... ఎవరైతేవేం తన పుట్టింటి తరపు మనిషి. 'నీకు మూడేళ్ళున్నప్పుడు మీ అమ్మ నిన్ను తీసుకుని రామతీర్థాలు వచ్చింది. అప్పుడు మేం అక్కడే ఉండేవాళ్ళం. వస్తూనే మీ అమ్మ బయట చేరింది. ఆ మూడురోజులూ నువ్వు నా పక్కలోనే పడుకున్నావు. అమ్మమ్మా అమ్మమ్మా అని నన్ను డిజం ఒడులేనా? అంతా మరచిపోయి ఉంటావు. ఎప్పటి మాట! మళ్ళీ నీ పెళ్ళికి కాబోలు

అమె పెళ్ళి జరుగుతున్న సాలూరుకి తన ఊరికి రూపాయి పావలా బిస్సు టికెట్టై దూరం. అవుగాక పెళ్ళికి తామందరం బయల్దేరుతున్నామని, లగ్గం వేళకై నా రమ్మనీ, అమ్మ మరీ మరీ కబురుచేసింది. ఈవిధం గానై నా తన వాళ్ళనందరినీ ఓసారి కళ్ళతో ఆయనా చూసుకోవచ్చునని సరదా వడింది తాయారు. ఆ కారణంచేతే, అదెంత మాత్రం వల్లకాదని కొట్టిపారేశారు అత్తారి తరువువారు. ఇదే ఎనిమిదేళ్ళ క్రితం అయితే రెండ్రోజులు భోజనం మానేసి ఏడుస్తూ కూర్చునేదితాయారు. మనసు చేసే

'దొంగ' అని అనగలుగుతున్నాము కానీ, అర్థం తెలిసిన

వాళ్ళెంత మందివున్నారు మనలో? అవునరాన్ని బట్టి దొంగ తనం చేసే వ్యక్తికంటే నిలువు దోపిడీ చేసే మనుషుల్ని ఏమనాలి?

వద్దామని అంతా సిద్దం చేసుకున్నాం. తెల్లారు రూమున బయల్దేరుదామనుకుంటే ముందు రోజు రాత్రి మా తాతగారి నూట నాలుగూ. ఇంకేం వస్తాం చెప్పూ? అన్నట్టు సుబ్బిలక్ష్మి పెళ్ళికి నువ్వు రాలేమే అమ్మలూ?

ఆ మాటకి జవాబు చెప్పలేక వచ్చిన మనిషికి ఏదైనా కలిపి తెద్దామన్నట్టు వంటింటి వైపు మొహం తిప్పుకుని ఇవ తలికి వచ్చేసింది తాయారు. సుబ్బిలక్ష్మి తనకి మరీ దగ్గిరది కాకపోవచ్చు. కాని

మారామునిమాత్రం అప్పుడప్పుడు ఆరి కట్టలేక పోతోందిగాని గృహ విర్వహణలో మునిగిపోయి కప్పీళ్ళు పైకి కనబడకుండా లోలోనే వైదుచేయడం ఎప్పుడో నేర్చుకుంది తాయారు. అందుకే ఎంత ఉన్న వాళ్ళయినా వంటమనిషిని పెట్టడవ్వలేదు.

'అయితే సుబ్బిలక్ష్మి పెళ్ళి చూసుకుని మీరిలా వస్తున్నారన్న మాట.'

'ఈ మరే నువ్వులంత దగ్గర్లో ఉన్నా పని మీ అమ్మ చెప్పగానే మరీ నాకుకంద బట్టింది కాదు సుమా!'

'మిమ్మల్ని చూస్తూ మీ మాటలు వింటూ ఉంటే మా వాళ్ళందరినీ మళ్ళా కలుసుకున్నట్టే ఉంది అమ్మమ్మగారూ! ఇందంటి. కాపీ తీసుకోండి.'

'వద్దు చిన్నమ్మలూ.... మరోలా అనుకోకు. మా సుందరరాముడికి నెలలు విందేయి. ఇది అయిదో కానుపు. ఇదివరకు వలుగురూ ఆడపిల్లలే. 'ఈసారైనా కులదీపకుణ్ణి యియ్యి తండ్రీ, నీ పేరు పెట్టుకుంటాం' అని ఆ వెంకన్న పేర ఉగ్రశనివారాలు చేస్తున్నాను. కాపీ, అన్నం, రొట్టె ఇలాంటి వేవీ సుట్టుకోను. కాపీ చల్లారి పోతుంది, సువ్వు తాగేయ్యి అమ్మా....'

ముసిలావిడ భోజనం పేరెత్తగానే తయారుకి దైవికంగా ఎంత ఆపద కప్పిందో జ్ఞానం వచ్చి గుండె గరుక్కుమంది ఎప్పుట్నుంచో రాకపోకలు లేననే మాట ఆటుంచి ఆరునెలలపై బొత్తిగా తన పుట్టింటి వారికి పచ్చగడ్డి వేస్తే కిగ్గుమందోంది అన్నీ ముందు విగ్గాట చేసుకున్నట్టు ఈ విడగారు శనివరం, అందులో ఇంట్లో ఎవరూ నేనివేళా రావడం ఎంత అదృష్టం! అయినా ఊయకోలేక అంది:

'మీరలా ఆంకే నేనేం చెప్పను అమ్మమ్మగారూ! ఈ వీధి చివర మంచి ఆరటివళ్ళు దొరుకుతాయి. తెచ్చాను. పోనీ ఆవైనా తిని ఇంప్ని మంచి పిళ్ళ తాగండి. పెద్దవారు అభిమాన పడి వచ్చారు.'

'బాగుందే. ఇంత దూరం వచ్చాక

నిన్ను చూడకుండా వెళ్ళడానికి నా మనసు ఓప్పద్దు? పళ్ళు కూడా నిషిద్ధమేగావి ముసిలి ముందని. ఉండలేను. వెళ్ళేటప్పుడు తిని మరీ వెడతానులే!'

'అదేమిటి, అప్పుడే వెళ్ళిపోతారా?'

'లేదే అమ్మలూ, నాకూ ఉండాలనే ఉందిగావి అయిదింటికి అక్కడ ఉంటానని చెప్పి మరీ వచ్చాను. గాత్తిరైలు అంతుకోవాలి మళ్ళీ.... మన వాళ్ళకో కలిపి వెళ్ళోకే సుకువుగావి మళ్ళీ నేనాక్కరైవీ అంతదూరం రైలు ప్రయాణం చెయ్యగలనా! ఇప్పుడు మూడున్నరకి ఏదో బిప్పు ఉందిట కదూ!'

తాయారు గోడ గడియారం చూపింది. మూడు దగ్గర నాలుగులోగా ఎలాగా తన ఆత్త మామలు వచ్చేస్తారు. ఈ లోగా ఈవిడగారు వెళ్ళిపోవడమే నయం.

ముసిలావిడ పెళ్ళికి వెళ్ళి వచ్చి, చేదెడు పిళ్ళు తోడుకుని మొహం కడుక్కుని, కడుపు పట్టినన్ని మంచి పిళ్ళ తాగేసింది. ఈ లోగా ఆవిడకి అరటిపళ్ళ తెప్పిద్దామని తాయారు దబ్బుయికోసం తెగ వెతికింది, మొగుడికోటుజేమిలో ఎప్పుడూ చిల్లర ఉంటుంది. ఆ కోటేలేదుగావి! ఆత్త గారి గడికో డ్రాయర్లో కొంతయినా దొరక్కపోదు. ఆ గుడే ఆవిడ తాళం వేసిందిగావి. ఇంటికొచ్చిన తనవాళ్ళ మనిషికి చేతిలో ఓ ఎండయూ పట్టినంవని తనదుప్పితికి అస్వతంత్రకతి కలకొట్టేసి వట్టయింది తాయారుకి.

నాథా మన గణపతి యామధ్వ పూర్తిగా భూలక్ష్మం
 ఘోషను నెల్లి నట్టున్నాడు చూసారా!!

రాగతి
 పండరి

“ఎంతవేళా నాగురించేగాని నీ మాటే
 అడగలేదు. నీ మొగుడికి ఆ మధ్య మలే
 రియా వచ్చిందనుకున్నాడు. ఇప్పుడు కులా
 సాయేనా? మీ భూమిగారికి కంటి మాపూ
 వినిపిచి దాగున్నాయా? మీ అత్తగారు
 నిన్ను సరిగ్గా చూసుకుంటుంది కదూ?
 అవునూ, మీ పిన్నత్తగారి అమ్మాయి
 కిప్పుట్లో వెళ్ళిచెయ్యగా యేం? అన్నట్లు
 మీ ఆయన....” అద్దూఅవులేవి ముసలా
 విడ మాటలకి అవునూకామా అని ఏదో
 యాంత్రికంగా జవాబు చెబుతోందేగాని -
 ముసలావిత ద్వారా తనకి తెలియవలసిన
 థోగట్రాలు చాలా ఉన్నాయి మరి.

‘కేటరీక్ అపరేషన్ ఆయాక నాన్న
 ఎడం కమ్మ సరిగ్గా కనబడుతోందా? ముస
 వట్లా కొన్ని గంటలయినా పేపరు చదువు

కోగలుగుతున్నారా? రెండో వచిన కొంచె
 మైసా ముర ఒక్కపూటబునా ఇంట్లో
 వసులు చక్క చెసుతుందా? అన్నట్లు అమ్మ
 కీళ్ళ నొప్పులు నర్దుకున్నాయా? బుచ్చె
 న్నయ్య ఇంటిరూప్య ఏనుయిందా? పెద్ద
 చెల్లికి పురుడొచ్చే ఉండాలే ఈసాటికి
 ఏం పిచ్చా? ఎవరి బాలి? పిన్నచెల్లివి
 అక్కా వాళ్లు వచ్చి చూసుకున్నారు.
 నచ్చిందో లేదా రాశా? మాయింట్లో
 దొడ్డి రగ్గటికి పున్నాగచెట్టు ఉండాలి.
 ఎప్పట్లా గుత్తుగుత్తుల పువ్వుల పూస్తోం
 దా? మా వీధి చివర పిచ్చారావు గాంట్లో
 నెమలిని వెంచేవారు. ఇంకా ఎందరా? మా
 పూకోళ్ళ నేనున్నప్పుడు రెండు పినిమా
 హోల్సు ఉండేవి. ఇప్పుడెన్నున్నాయటా? మా
 ఊరికకతల....’

ఇలా వెళ్ళిపోయింది ప్రశ్నల సరం
వర, మనలాంటిది కొన్నికే జవాబులు
చెప్పింది

'ఏ నాడయింది చిన్నమ్మలూ నేనా
ప్రాంతాలకు వెళ్ళి ఏదో ఆయన వాళ్ళం
కనుక పెళ్ళిలో కలిపినా ఉన్న కాసేపూ
ఓ చోట కూచున్నాం. మీ ఆమ్మప్రాజం
పెట్టందనుకో... ఏమిటో అప్పటి అభిమా
నాలే పేరు.'

తాయారుని ఉన్నట్టుండి ఓ అనుమానం
కలవర పెట్టింది. తన యీ అత్తింటి
కోత మాటవరుసకయినా ఆమ్మచెప్పలేదా;
మళ్ళీ అంతలోనే జవాబు చెప్పుకుంది.
ఆమ్మవిండుకుండలాంటి మనిషి. ఎందుకు
చెప్పింది? తను కూడా ఫలానావారి
అమ్మాయి అనిపించకోవాలి. అందుకనే
సైకి తేలకూడదు ఇన్నాళ్ళకి తన కష్ట
సుఖాలు చెప్పుకునే మనిషి ఒక్కరి దొరి
కినా. ఆ కారణంచేతే. ఏ చికాకులూ
లేనట్టే తప్పించుకుని జవాబులు చెప్పింది.
తను. అడిగాక యీ ముసిలావిడ మళ్ళీ
ఆమ్మవి కంసుకుంటోంది. తన పరిస్థితి
బొత్తిగా హీనమై పోతోందని తెలుసు
కుంటే ఆ తల్లి ఎంత తల్లదర్లిపోతోందో,
ఆవిడకి ఉన్న బాధలు బాధకనా? 'మీ
వాళ్ళుందిర్నీ చూసి, నాలుగు రోజులు సర
దాగా గడపి మరీ వెళ్ళాలకుందిగావి ఇప్పుడు
కుడరదే ఆళ్ళులూ! మళ్ళీ ఎప్పుడేనా
వస్తాను. నీ పిల్లలు బిళ్లొకి వెళ్ళారనికదూ
చెప్పేవో; ఆప్పుడే అంత పెద్ద వాళ్ళయ్యా

రకే గుంటకక్క-గట్టులు; ఇదిగో ఇలా
మీ ఆమ్మమ్మ వచ్చిందని చెప్పి ఇద్దరి
చేతిలో నా పేరుగా చెరో రెండ్రూ
పాయిలూ పెట్టు''

తాయారు వద్దంటున్నా వినకుండా
ముసిలావిడ నాలుగు రూపాయి కాగితాలు
ఆమె చేతిలో పెట్టింది. నంచీ పట్టుకు లేచి
నిలబడింది 'వేళ అవుతున్నట్టుంది. ఇంక
నే వెదకానే చిన్నమ్మలూ.... ఈ వీధి
చివరే రిజైలు ఉన్నాయి. ఎక్కి బస్
స్టాండ్ కి పోతాలే' దబ్బు చేతిలో పడగానే
లేచి రైర్యం వచ్చింది.

'బాగుంది ఆమ్మమ్మగారూ; ఇలా
వచ్చి ఆలా వెళ్ళిపోయారంటే మా ఆయ
నకి అత్తగారికి నేనేమవి జవాబు చెప్పను
ఉండమంటే ఉండరు గదా! పోనీ ఏదైనా
వేడివేడిగా చేసి పెడదాం అంటే పచ్చి
మంచి వీళ్ళయినా ముట్టుకోనంటున్నారు.
పెద్దవారు. మీకు నేనేం చెప్పను; ఒక్క
పదివిసుపాడు ఆలా ఆ పడకుర్చీమీద
కూచోండి. ఇలా పెరల్లోంచి వెళ్ళి
పక్కంటి పిల్లాణ్ణి కేకేసి. పళ్ళు తెప్పి
స్తాను. తినకుండా వెకితే నా మీద ఒడ్డతే
తాయారు పెరటి తలుపు తీసుకుని రోడ్దె
క్కింది. ఇదివరకు ఒక పావలా దొరు
కుతే చాలు అనుకుంది. ఇప్పుడు నాలుగు
రూపాయిలు చేతిలో పడింది. బాగుండదని
ఆలా అందిగావి తనకి సాయంచేసే
పక్కంటి కుర్రాడెవరు గనక! ఎండమండి
పోతోంది. ఎక్కడా చీపు చిటుక్కుమనడం

లేదు. ఇంటా బయటా తనే నొకరు. తన మాట కడుపున పుట్టిన పిల్లలే వినరు; అదృష్ట వశాత్తూ పెరటి రోడ్డున ఓ ఖాళీ రిజ్జె కనబడితే దాన్లో ఎక్కి కూచుంది తాయారు. పెద్ద బజారుకు రానూ పోనూ రూపాయికి మాట్లాడింది. అక్కడ పళ్ళ దుకాణంలో ఒక ఏపిలూ రెండు మామిడి పళ్ళూ కొంది. రెండున్నర అయింది. ఇంకా అర్ధరూపాయి మిగిలింది. ముసలా విజ్ఞి బస్స్టాండ్కి చేర్చడానికి అర్ధ రూపాయి యిస్తానని రిజ్జెనాణ్ణి ఒప్పించి అరగంటలో పళ్ళతో ఇల్లు చేరింది తాయారు. ఈసారి వీధి గుమ్మాన వచ్చింది'

'అమ్మమ్మగారూ తలుపు తీయండి!'

తలుపు తీసే ఉండడం చూసి తాయారు గతుక్కుమంది. లోపలికి వెళ్ళి చూస్తే పడక్కుర్చీ మీద ముసలావిడగా నివక్కువి నంపీగాని లేవు; రెండు నిమషాలు ఇల్లంతా వెతికి ఆవిడ ఎక్కడా కనబడక, ఏమయిందో అంతుపట్టక, రిజ్జెనాణ్ణి ఏదో చెప్పి వంపేసి. పెరటి తలుపు వీధి తలుపు వేసి పడక్కుర్చీలో ఇలా కూలబడిందో లేదో ఏదో అనుమానం ఆమెని వేదించి లేచి విలబడింది.

దూరంగా ఉంది గనుక, అప్రాంతాల్లో పగటిను దొంగతనాలు మామూలే గదా.

తప్పక తెలిసికోదగినది

యోగాసనలతోగాని, ఏకాగ్రత (Concentration) తోగాని ఆసన పనేలేదు. మీకున్న సాధారణ మనశ్శక్తితో ఇది చదివిన రోజునుండే అనేక రోగాలు ఆశ్చర్యంగా వివారింపవచ్చు ఎలాంటి నెప్పుయినా వెంటవే పోగొట్టవచ్చు. ఇంకా అనేక ఆశ్చర్యకరమైన పనులు చేయవచ్చు. ఎంతోమంది మెచ్చుకుంటున్నారు. ఇది మీ కెంతో ఉపయోగమైంది. తెలుగులో ఇంగ్లీషులో దొరుకును, పూర్తి కోర్సు పోస్టేజితో నహా రూ 10/- మాత్రం. V. P. P. లేదు.

'WONDER LANDS' STATE BANKROAD, TENALI

K. S. Reddy. M. A.

A. P. INDIA (SOUTH)

ఇంట్లో ఉండి వీధివైపు కూచున్నా సరే. వంటంటికి తాళం వేసుకోవడం వాళ్ళకి మామూలు దానికి తాళం వేళానో లేదో అని పరిగెత్తి చూసింది తాయారు. కాపీ కలిపి ఇవకలికొచ్చాక అలవాటు ప్రకారం తను వేసేసింది నయమే; లేకపోతే బందెకు వెండి సామాన్లు, బంగారపు పూజా విగ్రహాలు; ఇక గాడ్రెజ్ అల్మారా, పటుబట్టల కావిడి పెట్టే మావగారి గదిలో ఉంటాయి అద్భుత వశాత్తూ ఆ రోజు ఆత్మగారు ఆ గదికి కూడా తాళం వేసింది. ఇక తాళం లేనిది అందుబడిలో ఉన్నదీ శ్రీవారి గది ఒక్కటే; తాయారు పరుగు పరుగున ఆ గది చేరింది. అంతే ఆమెకి నోట మాట రాలేదు; తనని నమ్మించేనట్టే ఏ దూరపు బంధువునో అని చెప్పుకుని ముసిలావిడ సుబ్బులక్ష్మి పెళ్ళికి హాజరయి ఉంటుంది. ఆక్కడ తన వివరాలన్నీ నేర్చుగా సేకరించి ఉంటుంది. ఎవరూ లేనప్పుడూ ప్రవే

శించి ఈ విధంగా కొంపముంచింది, ఎవరైతేనేం. మహాకానిమవిసి; తేలిక మీద ఉండవలసిన ట్రానిస్ఫరు లేదు.

చెయిన్ తెగిపోయిందని ఆయన డ్రాయర్లో పడేసిన వాచీ లేదు.

వదులయిందని పై డ్రాయర్లో ఉంచిన అరతులం ఉంగరం లేదు.

లాల్పీకి ఉండవలసిన నాలుగు బంగారం గుండీలూ లేవు.

దానికి వప్పుడూ తగిలించి ఉండే సార్కరు పెన్నులేదు; ఇంకా ఏమేం ఉండాలో నెమ్మది మీద జ్ఞాపకం చేసుకుంటే క్రమంగా తెలియవచ్చునేమోగాని తాయారుకి వెంట గుర్తుకు వచ్చిన పోయిన వస్తువుల లిపు అంతే. నివ్వులు కురుస్తున్న ఎండలో కాళ్ళకి శోడైనా లేకుండా అంత పొడుగు వీధిలో ఆటూ ఇటూ పరిగెత్తింది తాయారు. అడగడాని

కోల్డ్ ఎఫెక్ట్

● మొదటివాడు: కాళ్ళీరులో చలి చాలా ఎక్కువగా ఉంటుంది. క్రిందటిసారి నేను కాళ్ళీరు వెళ్ళినప్పుడు సిగరెట్ కాల్చుదామంటే చలికి అవి వెలిగి చచ్చేవికాదు" అన్నాడు

రెండవవాడు: దానికేముంది. నేను వెళ్ళినప్పుడు, వేము మాట్లాడుకునే మాటలు మా నోట్లోంచి వచ్చు రూపంలో వచ్చేవి మా మాటలు తెలుసుకోవాలంటే, మేము చళ్ళి ఆ మంచుని వెళ్ళ బెట్టి కరిగిన తరువాత ఆ మాటలు తెలుసుకొనే వాళ్ళం.

—రంకిరెడ్డి రాము, కాకినాడ-9.

మాకంపై సోల్ ఆయన వాళ్ళే
 తెల్లవెంట్రుకలు పోలుతారు
 నో మెంట్లు డే పెట్టుకుగవయ్యా!

తైనా పట్ట పురుగులేదు. ఆ ముసిల్లి ఆ చుట్టు పక్కల లేదు. ఎవరైతేనేం, మా చలాకీ మనిషి!

ఆముసిలావి ఎదురుగుండా తాగుకేవీం బాగుంటుందని వదిలేసింది. ఆ చల్లారి పోయి మీగడ కట్టిన కాఫీ తాయారు ఎప్పుడో పారబోసేసింది. తలనొప్పి బుర్ర బద్దలైపోతోంది. ఎండలో రెండు సార్లు తిరిగి వచ్చిందేమో కనీసం మొహం కడుక్కుని ఇన్ని మంచినీళ్ళు తాగితేగాని ఆమె ప్రాణం నిలబడేటట్లు లేదు. ఆయన తాయారు ఆ పడక్కరీప్లోంచి కదలేడు. వైన ఫేన్ మాత్రం ఫుల్ స్పీడ్ లో పెట్టే

సింది. తన బుర్రలో ఆలోచనలు అంక కంటె ఎక్కువ వేగంతో చిత్రంగాతియగు తున్నాయి. తన మొగుడి ఖరీదైన వస్తువులు బోయాయనే చింతకంటె తనలా సంజాయిషీ యిచ్చుకోవాలనే చింతకంటె ఎక్కువై పోయింది. కర్పీలో మేకుకి పట్టుకువి చీర చింపుకుంటే తన ఆశ్రద్ధకి మూడు రోజులు సాదించింది అత్తగారు. గాజు గ్లాసు చెయ్యిజారిపోతే వీపు చిట్ల గొట్టేడు మొగుడు గార. ఎంత లేదన్నా పోయిన నరుకు విలువ రెండు వేలు దాటు కుంది తనని బకకనిస్తారా వీళ్ళు? ఏది గది తిసి ఉంది. అన్నీ వైన ఉన్నాయి.

జాగ్రత్త' అని హెచ్చరించి మరీ వివి
 షాకి వెళ్ళేదే అన వెనిమిటి-ఇంట్లో దొంగ
 వుంచి వైన రిజిల్ తిరిగేనవి చెబితే తన
 ప్రాణాలు దక్కేనా? ఆదృష్ట వశాత్తు
 మంచి ఎండవేళ అయి.... ఎవరూ చూడం
 జరగలేదు. ఇలా ఎవరో తన పుట్టింటి
 మనిషినని చెప్పి పుట్టి ముంచిందని చెప్ప
 వలసిన అవసరం ఏముంది? వీధి తలుపు
 పొరసాటున వెయ్యడం మరచి పోయా
 ననీ, నిద్ర వట్టేసిందనీ బొంకి సుకుసుగా
 నమ్మించవచ్చు. ఎలాగా తనకి శిక్ష తప్పదు
 గనక. వాళ్ళు హృదయంలేని వాళ్ళు గనక
 ఏం చెప్పినా తప్పలేదు. ఇంతకీ ఆవీధిలో
 దొంగతనాలు అరుదు గనకనా.... మొన్న
 మొన్న ఏమయిందని... అవక్క ఇంట్లోనే.

మళ్ళీ వదేశ్యులు ఇంట్లో పనిచేస్తున్న
 షనిషి. పాక కాలి పోయిందనీ వంద
 రూపాయలు అడ్వాన్సు ఇమ్మనీ కడుపూ
 కాళ్ళూ పట్టుకు బతిమాలింది. వాళ్ల ఇవ్వ
 లేదు. ఇంటావిడ తలంటు కుందామని

దుద్దుల జత తీసి ఎక్కడో పెట్టిందిట.
 మరి తనపడలేదు పనిమనిషే తీసి
 ఉంటుందని తన్నించారు. పోలీసులకి
 అప్ప చెప్తామని బెదిరించారు పని మాని
 పించేశారు. పోయిన వస్తువు మాత్రం
 దొరకలేదు. ఇంకా పరిశోధిస్తున్నారు.

జ్ఞాపకం వచ్చిన పక్కంటి దొంగ
 తనం కథ-ఎందుచేతోగాని తాయారు మన
 సులో అనేక అనుబంధపు ప్రశ్నలన్నీ లేవ
 దీసింది వారం రోజుల పాటు కన్నీళ్ళు
 పెట్టుకున్న తోటి అడమనిషి పిల్లాపాపల్లో
 చూరులేక అల్లలాడి పోతున్నామని చెప్పినా
 పక్కంటావిడ మనసు కరగలేదు. పోనీ
 చేతిలో సొమ్ము లేదా అంటే ఆ వారం
 లోనే నూట ఏటై పెట్టి కొత్తరకం 'కాలి
 సింక్' చీర కొనుక్కుంది. పనిమనిషే
 దుద్దుల జత దొంగిలించి ఉంటుందని
 తాయారు నమ్మకం దొంగతనం ఎంత
 తప్పయినా పనిమనిషి దొరకకుండాఉంటే
 ఎంతో బాగుణ్ణు అని తాయారు వెయ్యి

14కారెట్

ఎర్ర బంగారం

● (ఇది ప్రజల దగ్గర ఎంత వుంటే అంత గొప్ప.)

దేవుళ్ళకి మొక్కుకుంది. ఆ తీగతో దొంకంతా కదిలింది. ఎంత అవసరం లేకపోతే, పాపం ముసిల్లి, ఎండవేళ, ఎవ్విటికీ తెగించి, ఎంతో నేర్పు ప్రదర్శించి, ఇంత సాహసానికి వాడిగడుతుంది-అనే ప్రశ్న ఆమెని విలదీసింది. అయితే అవసరం ఉన్నంత మాత్రాన ఆ క్రమ మార్గాన సొమ్ము సంపాదించడం నేరం కాదా? కాకపోవడమేం. తప్పకుండా నేరమే కాని, అవసరం లేకపోయినా అక్రమ మార్గాన సొమ్ము సంపాదించడం అంతకంటె పెద్ద నేరం కాదా?

రెండు వేల వైచిలకు సొమ్ము-తన భర్తది-క్రమంగా తన పిల్లలికి సంక్రమించేది-తన కళ్లెదురుగా చెయ్యి జారిపోతే తనకెందుకు సానుభూతి కలగలేదో తాయారుకి క్రమక్రమంగా అర్థ మౌతూ వచ్చింది. అత్త మామలకి తన భర్త ఒక్కడే కొడుకు. శ్రీవారికి - పితౄణితం రెండు ఇళ్ళు కాక-ముప్పై అయిదేళ్ళు

రాకుండానే-నెలకి పదిహేను వందలు తెచ్చే ఉద్యోగం తనకొక అడవిల్లా మొగసిల్లాదూను. రెండో పులిట్లోనే తనకి ఆవరేషన్ చేయించేవారు యింటి సరిమాసి కమ్మ చెదరగొట్టుకున్నాడు గనకనే తన తండ్రి ఆఫీసులో లంచం తిని, ఆ వసవేయాల కట్టుంగా ఇచ్చి అల్లాటి కొనుక్కున్నాడు. నిజానికి ఆఫీసుకు తినే లంచానికి అబ్బాయి పుచ్చుకునే కట్టునికి ఎంతేదా ఉండీ? అనలు అక్రమ మార్గంలో ధనం సంపాదించగల వాళ్ళే పెద్ద ఎత్తున కట్టాలు పోసి భారీ ఎత్తున పిళ్ళిళ్ళు చెయ్యగలగుతున్నారు. ఇంతకీ తన తండ్రి అమ్ముడు పడ్డాడు గాని కొనుక్కున్నది ఎవరిని? పిళ్ళిళ్ళు చెయ్యవలసిన మొగసిల్లలూ యింకా గంపెడు సంతానమున్నా ఉన్న పాటున తమ యావదాస్తీ నాన్న రాసి ఇచ్చినా అత్తమామల దాహం తీరదు.

దొంగ అనేవాడు రాత్రిపూట వచ్చి దోచుకుంటాడు. సొమ్ము పోయిన వాకు

22కారెట్

పచ్చ బంగారం

● (ఇది ప్రజల దగ్గర ఎంత ఎక్కువంటే అంత ముప్పు.)

నెత్తీ నోరూ బాదుకుంటారు. చొరక్కపోతే ఒక్క ఏడవు ఏడ్చి ఉరుకుంటారు. అల్లడనే గజదొంగ బాధ ఒక్కరాత్రి దోపిడీతో. ఒక్క ఏడుపుతో తీసేది కాదు. నిద్ర ఒనలని సంఘం ముద్రవేసిముందుకు పంపే పెద్దలంతా హర్షించి ఆక్షింకలు వేసే పట్టవగటి చల్లిక్ బడాచోరు అల్లడు గారు. ఆ విధంగా వెళ్ళయిన దగ్గిర్నంచీ నాన్న కష్టాలు! పారంభమయాయి.

'మాకు ఒక్కకొడుకు. ఏ ముద్దు ముచ్చట్లు తీరినా వాడివల్లనే' అన్నారు అత్తవారు. 'మీకు ఒక్క కూతురు. ఏ వ్యాపారం చేయించినా దాని ద్వారానే' అన్నంత తేలికగా.

ఇంత అజ్ఞానకారీ పాపం తన భర్త అంతకుముందు వెనసలుతోనే రాసుకునే వాడేమో తనవాళ్ళు పార్కరు పెన్నిస్తే గాని గతికేకపోయింది. అంతకు పూర్వం మరి చొక్కా విప్పుకు తిరిగే వాడేమో ఒకళ్ళు బంగారు గుండీలు బహుకరిస్తే గాని దిక్కుతోచినట్టు లేదు. పాతికేళ్ళు వచ్చినా ఏనాడూ చైనా మాసే అవసరం స్వయంగా కలగలేదు కాబోలు తన వాళ్ళ చేతిమీదుగా వాటి దానం పడితేగాని అలక తీరలేదు. ఉంగరం అందుకుంటేగాని పెద్ద పండుగకు వెళ్ళలేదు. వెయ్యి రూపాయల

పైగా సంపాదిస్తున్నా తనకి తానుగా ట్రాన్సిస్టరు కొనుక్కోలే విదరిద్రుడాయిన. ఇష్టమైతే వేడుకలు.... కాకపోతే ఏడుపులు ఏ పిల్లనిచ్చిన వాడయినా ఎన్నాళ్ళు ఈ విలువు దోపిడీ అంగీకరిస్తాడు; అదేమంటే విప్లవం... ఎదురిస్తే విద్రోహం. అందు కనేతన వాళ్ళకి వీళ్ళకి యిటీవల యింతటి విరోధం.

ఒక రకం దొంగలు ఉంది. దొంగ ఎవరైతే ముట్టుకుంటాడో వాళ్ళందరూ కూడా దొంగలై పోయి. మిగిలిన వాళ్ళని పట్టుకోడానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉంటారు. అందరినీ దొంగలుగా మార్చడే ఈ ఆట ఆగదు. అలా ఉంది నేటి సంఘం. దొంగల్ని ఎదిరింపలేక, వాళ్ళకి దొరికి పోయిన తనలాంటి వాళ్ళ కూడా దొంగలు కాక ఏమోతారు?—అనుకుంది తాయారు. ఆమె గడియారం వైపు చూసింది. వాళ్ళోచ్చే వేళయింది ఆమె తనును ఏడస్తోంది. మనసు నవ్వుతోంది.... ఆ చిత్ర సరిస్థితిలో ఆమెకాముసీలావిడ గుర్తు వచ్చింది.

పాపం ఆవిట్టి అనుకోడందేనికి. తన మొగుడు తన తండ్రి దగ్గిరి ఏవేవి కొట్టే శాడో యిదు మిండు ఆవే కొట్టేసింది. ఎలాంటి దైతేనేం ఆ ముసిల్లి తన ఆశ్చియురాలు!

